

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 23 Haziran 2020
Sayı : 1353

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Süleyman BÜLBÜL
Aydın Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tak Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih : 24 Haziran 2020	Esas No: 2/2990

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR Dairesi
24 Haziran 2020
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
24 Haziran 2020
No: 668597
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Ceza Muhakemesi Kanunuyla belirlenen koruma tedbirlerinin en ağırı şüpheli ya da sanığın tutuklanmasıdır. Buna karşın en çok uygulanan tedbir de tutuklama tedbiridir.

Bu tedbir kanunla belirtildiği gibi somut delillere dayandırılmaktansa atılı suçun ağırlığı, dosyanın ve delillerin durumu, kuvvetli suç şüphesinin varlığı, kaçma şüphesinin bulunması gibi geliş güzel, basmakalıp, kopyala-yapıştır gerekçelere verilmektedir. Tutuklama kararına yazılan bu gerekçeler ise somut herhangi bir delile dayandırılmamaktadır.

Hukuk normları açısından tutuklama bir cezalandırma yöntemi değildir. Ancak yargının yapısındaki siyasi dinamikler nedeniyle tutuklama tedbiri "koruyucu önlem" olmaktan çıkmış bir cezalandırma yöntemine dönüşmüştür. Bu nedenle birçok kez Türkiye AIHM tarafından tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Bunun dışında bazı ceza dosyalarında şüpheli ya da sanıklar mahkeme kararıyla tahliye edilmeleri ya da adli kontrol tedbirleriyle serbest bırakılmalarının hemen ardından savcılık tarafından yapılan itiraz neticesinde yeniden tutuklanmaktadır. Ancak bu itiraz kararı yeni, yeterli ve somut herhangi bir gerekçeyle değil yukarıda belirtilen soyut gerekçelerle verilmektedir.

Siyasi nitelikteki birçok davada ise yürütme organının değerlendirmelerine göre daha önce hakkında tahliye kararı verilmiş veya tutuklama için yeterli delil olmayan insanlar AIHM ve AYM kararlarına rağmen tutuklanabilmektedir. Anayasamız ve AIHS güvencesi altında olan kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkının ihlali niteliğindeki bu durumu ortadan kaldırmak için hukuki korumayı belirginleştirmek gerekmektedir.

Hakkında tahliye kararı verilmiş birinin dosyada yeni ve yeterli delil olmadığı halde dahi tutuklanmasına karar verilebilmektedir. Bu gerekçelerle teklif olunan düzenlemenin yasalaşması hukuk güvenliği açısından elzemdir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Bu madde ile hakkında tahliye kararı verilen şüpheli ya da sanığın `dosya kapsamında yeni ve yeterli deliller olmadığı sürece hakkında yeniden tutuklama kararı verilmesinin önüne geçilmektedir.

MADDE 2: Yürürlük maddesidir.

MADDE 3: Yürütme maddesidir.

CEZA MUHAKEMESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1: 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 108'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Hâkim veya mahkeme tarafından tahliyesine karar verilen şüpheli ya da sanığın soruşturma veya kovuşturmaya konu olan fiille ilgili yeni, yeterli ve somut delil elde edilmedikçe tahliye kararı verilen soruşturma veya kovuşturma dosyasında yeniden tutuklanmasına karar verilemez. Dosyada yeni ve yeterli delil bulunması durumunda Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim veya mahkeme kararı ile tutuklanır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

